

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om bekæmpelse af flyvehavre.

(Lovforslag nr. 90. Fremsat 27/2 75. Første behandling 10/3 75. Betænkning 20/3 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sat-tes til forhandling under ét.

Ole Olsen (SF):

I lovforslaget om bekæmpelse af flyvehavre oplever man en af de kedeligere virkninger af det danske medlemskab af EF. Vi oplever, at bekæmpelsesmulighederne kan risikere at blive svækket væsentligt, idet vi får at vide, at vi ikke er i stand til at gennemføre kontrollen over for sædekorn, der er importeret fra andre EF-lande. Ministeren lover, at spørgsmålet omkring EF-bestemmelserne vil blive taget op, såfremt det viser sig, at indført sædekorn vil medføre forøget bestand af flyvehavre her i landet. Jeg vil meget gerne af ministeren have at vide, hvorledes man agter at komme igennem med dette i EF.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-7 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om overformynderiet.

(Lovforslag nr. 95. Fremsat 28/2 75. Første behandling 17/3 75. Betænkning 3/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sat-tes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til underhold ved arbejdsløshed).

(Lovforslag nr. 73. Fremsat 25/2 75. Første behandling 27/2 75. Betænkning 3/4 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sat-tes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af antallet af offentligt ansatte [af Glistrup m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XVII. Fremsat 20/2 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Heinesen):

Først vil jeg gerne understrege, at den endelige kompetence til at oprette heltidsstillinger inden for den statslige sektor ligger hos folketinget. Den udøves i forbindelse med vedtagelsen af de årlige finanslove, og hvis der stilles forslag om oprettelse af nye heltidsstillinger i finansårets løb, så sker behandlingen i finansudvalget. Forud for folketingets, henholdsvis finansudvalgets behand-

[Finansministeren.]

ling er tillige visse stillinger behandlet i lønningrådet.

Til de konkrete forslag gående ud på, at der bør sikres en sammenhæng og en samtidighed mellem nyoprettelse af stillinger og stillingsnedlæggelser, skal jeg blot sige, at der ved bedømmelsen af de af ministerier og styrelser fremsatte stillingsforslag selvfølgelig foretages en konkret vurdering af det arbejdsmæssige behov, herunder om arbejdet kan udføres af et personale, som allerede er ansat, og hvorvidt stillingsoprettelserne skal betinges af nedlæggelsen af eksisterende stillinger.

Ud over den konkrete bedømmelse af de enkelte forslag foretager regeringen også en generel styring ved fastsættelse af rammer for antallet af heltidsstillinger, de såkaldte personalelofter, inden for de enkelte ministerområder, sådan som det finder sted i forbindelse med finansministeriets indkaldelse af ministeriers og styrelser bidrag til finanslovsforslaget. For fuldstændighedens skyld skal jeg da også sige, at administrationsdepartementet løbende gennemfører rationaliseringer med henblik på formindskelse af personaleforbruget.

Generelt, således som fremskridtspartiet foreslår det, at binde sig til at vente med oprettelse af nye stillinger, til et tilsvarende antal stillinger var nedlagt, ville få helt uacceptable konsekvenser for det arbejde, som f.eks. folketinget i medfør af ny lovgivning pålægger administrationen. Det måtte jo i virkeligheden kræve, at der opbyggedes en beholdning af stillinger, f.eks. i forbindelse med ledighed, til brug for kompenserende nedlæggelser, men der må forudses at være store problemer med fastlæggelsen af størrelsen af en sådan pulje, og hertil kommer, at det vil være nødvendigt at etablere en administration, der kan foretage udvælgelsen blandt de ledige stillinger — det drejer sig jo om ca. 7.000 årligt, som ønskes nedlagt.

Med de bemærkninger, jeg her har gjort, har jeg kun taget stilling til den statslige sektor, for kompetencen til at oprette stillinger i den kommunale sektor ligger jo i de enkelte kommuner.

Det var for så vidt den første del af fremskridtspartiets forslag.

Med hensyn til den anden del af forslaget

skal jeg kun sige, at det indebærer en tvangsmæssig overflytning af offentligt ansatte inden for den offentlige sektor, og jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at der i denne forbindelse rejser sig en række retlige problemer i forhold til grundloven og i forhold til den gældende tjenestemandsløvgivning, for så vidt angår statsansatte tjenestemænd. En tvangsmæssig forflyttelse vil for denne gruppe ansatte i en række tilfælde også kunne udløse krav om afsked med pension.

En gennemførelse af fremskridtspartiets forslag nødvendiggør, sådan som det også fremgår af partiets egne bemærkninger til forslaget, indberetning om hver enkelt ledigbleven stilling inden for den offentlige sektor til et administrativt organ, og ved nybesættelser vil det være nødvendigt, at det administrative organ har fuldstændige oplysninger om samtlige ansatte, deres uddannelsesgrad, deres erfaring, deres arbejdsområde osv., for at man kan overflytte personer til de ønskede stillinger. En ansættelseskontrol af denne art omfattende samtlige offentlige stillinger vil kræve et meget betydeligt administrativt apparat eller — undskyld udtrykket — et meget betydeligt papirusseri.

Endvidere må det også forudses, at forslaget vil give store praktiske problemer, da det ikke generelt kan forudsættes, at der inden for det ansatte personale er personer med netop de uddannelsesmæssige kvalifikationer, som er nødvendige til bestridelse af de ønskede stillinger.

Derfor må regeringen afvise fremskridtspartiets konkrete forslag. Dette forslag giver efter vores overbevisning ikke nogen anledning til særlige eller alvorlige overvejelser.

Men selve sagen, nemlig stigningen i det offentliges personaleforbrug, må give anledning til alvorlige overvejelser, og der skal ikke være nogen tvivl om, at vi ønsker, at den overordnede styring af personaleforbruget bliver styrket. Jeg vil i den forbindelse gerne nævne to ting.

Tjenestemandskommissionen af 1965 pegede på nødvendigheden af etablering af bredere ansættelsesområder i staten som forudsætning for tilvejebringelse af et smidigere tjenestemandssystem, sådan at der herved blev mulighed for i en hastigt skiftende udvikling at foretage en tilpasning

[Finansministeren.]

og en effektivisering af den offentlige virksomhed på en sådan måde, at afskedigelse med pension som følge af, at tjenestemanden vægrer sig ved en tvangsmæssig forflyttelse, i videst muligt omfang undgås. På denne baggrund har der med tjenestemændenes centralorganisationer været ført forhandlinger med henblik på indgåelse af aftale om større ansættelsesområder, således at der i overensstemmelse med tjenestemandskommissionens målsætning kan ske en fjernelse af de hindringer, som hidtidige snævre ansættelsesområder kunne være for en overflytning. Jeg vil gerne understrege helt klart, at det er min hensigt, at disse forhandlinger videreføres med henblik på, at der opnås en betydelig smidighed, og også, at forhandlingerne kan slutes snarest muligt, sådan at vi kan nå en tilfredsstillende løsning og derigennem et mere hensigtsmæssigt, et mere smidigt system.

En overflytning af tjenestemænd inden for staten vil naturligvis forudsætte, at der etableres en ordning, der kan styre omflytningerne på bindende måde for de styrelser, hvortil overflytning skal ske.

Det andet, jeg gerne vil sige i denne forbindelse, det er, at Danmarks Statistik nylig har offentliggjort en beskæftigelsestælling fra den 23. oktober 1974, som forelå umiddelbart før påske, og som viser, at beskæftigelsen ved offentlig virksomhed fortsat stiger stærkt. En opgørelse af stigningen i statens heltidsansatte personale viser imidlertid stigninger f.eks. fra 1971 til 1972 på 1,6 pct., på 0,2 pct. fra 1972 til 1973 og på 0,1 pct. fra 1973 til 1974, altså praktisk taget ingen stigning, i hvert fald en meget stærkt faldende stigningstakt. Det vil sige, at den stærke stigning sker i offentlige virksomheder uden for statens område.

Denne beskæftigelsestælling, som jeg lige har nævnt, giver, det må man erkende, ikke gode muligheder for at foretage en nærmere vurdering af årsagerne til denne stigning, og derfor anser jeg det for nødvendigt, at der tilvejebringes mere detaljerede oplysninger til belysning af det samlede offentlige arbejdskraftforbrug. Jeg mener således, at det bør kunne oplyses, i hvilket omfang arbejdskraftforbruget finder sted hos staten, hos kommunerne og i institutioner med forskellige former for tilknytning

til stat og kommune, og det bør også oplyses, inden for hvilke delområder arbejdskraften er beskæftiget. Oplysningerne må have en sådan form, at de direkte kan sammenlignes med andre offentligt tilgængelige opgørelser som f.eks. finanslovens personalefortegnelse.

Derfor har jeg foreslået økonomiministeren, at han anmoder Danmarks Statistik om at iværksætte produktionen af en sådan årlig opgørelse, der giver oplysning om den offentlige sektors personaleforbrug i overensstemmelse med det, jeg her har sagt. Når det er sket, vil vi have en viden — og det er det, der er hensigten — om årsagerne til stigningerne, og vi vil dermed også have mulighed for at finde de indgreb, som skal forhindre et for stort personaleforbrug. Ingen skal være i tvivl om, at det er regeringens hensigt.

Søren B. Jørgensen (S):

Af ministerens redegørelse fremgår det, at der føres en væsentlig kontrol med ansættelse af folk i det offentlige, og at denne kontrol nu vil blive yderligere styrket.

Selv om der ikke havde stået overst oppe på det foreliggende forslag, hvem der havde fremsat det, tror jeg ikke, der er ret mange, der ville have været i tvivl om, at her er der tale om den løsning, som fremskridtspartiet kunne tænke sig på dette område. Det er efterhånden sådan, at hver uge skal de offentligt ansatte have en tidsel fra fremskridtspartiet.

Vi får også at vide, at hovedårsagen til vore økonomiske vanskeligheder er de mange offentligt ansatte, og for at bringe os på fode økonomisk foreslår man to ting: man foreslår for det første, at ingen ny stilling må oprettes, før der er en anden, der er nedlagt, for det andet at nybesættelser i videst muligt omfang skal ske ved overflytning af personer, som allerede er ansat i det offentlige tjeneste. Reelt foreslår man altså her et totalt ansættelsesstop, som vel at mærke ikke alene skal gælde for staten, men også for kommunerne. Alene det sidste strider mod gældende regler, idet der jo er tale om to helt forskellige ansættelsesområder.

Men lad os prøve at gå ind på tanken og se, hvad et totalt ansættelsesstop vil betyde på de områder, som forslaget omhandler.

[Søren B. Jørgensen.]

Jeg kan ikke få andet ud af det, end at hvis et amt f.eks. bygger et sygehus, må der ikke efter forslaget ansættes læger, sygeplejersker eller andet personale til at tage sig af patienterne, hvis ikke der er overskud af læger andre steder; hvis en kommune opfører et plejehjem, må den heller ikke ansætte personale til at tage sig af disse patienter.

For statens vedkommende forholder det sig sådan, at vi fra 1. december i fjor fik en arbejdstidsforkortelse på 4 pct., og det betyder alene for post- og telegrafvæsenet, at man her kommer til at mangle 800 mand. Jeg er ikke i tvivl om, at en del af dette kan klares ved rationalisering og på anden måde, men langtfra det hele, og det betyder igen, at det arbejde, som den nuværende arbejdsstyrke inden for post- og telegrafvæsenet ikke kan klare på de 40 timer, må de klare i kraft af overarbejde, og det ved vi er 30 pct. dyrere. Første del af forslaget vil altså give en dårligere service for borgerne, og det vil også i kraft af overarbejdet blive dyrere.

Ser vi på den anden del af forslaget og læser samtidig bemærkningerne, konstaterer vi, at det lykkes forslagsstillerne, samtidig med at man foreslår et totalt ansættelsesstop, faktisk at foreslå en yderligere administration, der igen vil medføre yderligere ansættelser. For hvad er det, man siger i forslaget? Man siger, at når en stilling bliver ledig, skal den indberettes til regeringen, og hvis en stilling skal besættes igen, skal regeringen også foretage dette. Jeg tror nok, at regeringen har andet at beskæftige sig med end at vurdere disse sager.

Naturligvis skal vi ikke have flere ansatte inden for det offentlige område end højst nødvendigt — det tror jeg vi alle er enige om — og dér, hvor der kan skabes en mere forenklet arbejdsdag og gennemføres rationalisering, skal det naturligvis gøres, som ministeren også har været inde på. Tidligere socialdemokratiske regeringer har på dette område taget initiativ, og jeg hilser også med tilfredshed den sidste del af ministerens tale, hvorefter man nu igennem Danmarks Statistik vil få endnu mere kontrol over ansættelserne inden for det offentlige.

Om fremskridtspartiets forslag til at løse

dette problem skal jeg konkludere derhen, at socialdemokratiet fortsat værdsætter det arbejde, der laves af de offentligt ansatte inden for staten såvel som inden for kommunerne. Kan vi gøre noget til det, skal de fortsat have tryghed i ansættelsen, de skal have ordentlige arbejdsvilkår.

Fremskridtspartiets forslag tager efter det, jeg kan få ud af det, sigte på at forringe disse vilkår, samtidig med at det vil koste en del penge og medføre en yderligere administration, så det er en meget, meget kølig modtagelse, vi kan give forslaget.

Enggaard (V):

Det forslag fra fremskridtspartiet, som vi har til første behandling her, har jo som målsætning at søge at mindske antallet af ansatte i den offentlige sektor, og venstre har også ved tidligere lejligheder tilkendegivet, at det er vigtigt, at vi gradvis ændrer forholdet imellem den offentlige og den private sektors tyngde her i landet. Det er også fremgået af vores stillingtagen f.eks. ved de behandlinger af perspektivplanlægningen, som ved tidligere lejligheder er sket i tinget.

Når vi diskuterer spørgsmålet om antallet af offentligt ansatte, tror jeg, det er rigtigt først at gøre sig klart, at vi her i folketinget har et betydeligt medansvar for tingenes tilstand derigennem, at mange love har fastlagt arbejdsopgaverne i det offentlige, og at folketinget vel heller ikke er uden indflydelse på, hvordan den kommunale og amtskommunale sektor til syvende og sidst er blevet bestykket for at løse de opgaver, som folketinget har ønsket løst. Når det er sagt, må det tilføjes, at venstre er tilhænger af, at vi gennem en bevidst indsats, ved en politisk vilje, hvor forhåbentlig så mange partier som muligt kan forenes i dette høje ting, igennem de kommende år når frem til, at den private og den offentlige sektor gradvis ændrer tyngde, således at den byrde, som også gennem perspektivplanlægningen er blevet afdækket: den betydelige offentlige sektors forhold til den private, derigennem kan blive lettet.

Jeg har hæftet mig ved i forbindelse med finansministerens bemærkninger, at man har igangsat forhandlinger mellem ministeren og de pågældende organisationer om bredere ansættelsesområder. Jeg hilser dette med

[Enggaard.]

betydelig glæde. Det var en af de forudsætninger, som lå til grund for tjenestemandsforslaget i 1969, og vi har fra venstres side ved flere lejligheder efterlyst en sådan fastlæggelse af bredere ansættelsesområder. Ud over den mulighed, som tjenestemandreformens af 1969 gav for, at derefter ansatte og folk, som havde modtaget advancement i deres stilling, kunne overføres til andet egnet arbejde, vil sådanne bredere ansættelsesområder kunne være en værdifuld ting i forbindelse med kommende rationaliseringer og forenklinger af det offentliges arbejdsopgaver, og jeg tror, man ved flere lejligheder har gjort den erfaring, at sådanne bredere ansættelsesområder såvel set fra statens synspunkt som arbejdsgiver som set fra den enkelte ansattes synspunkt ville kunne have lettet en sådan rationaliseringsopgave.

Om den særlige ting, som er indeholdt i fremskridtspartiets forslag til beslutning, nemlig at ingen ny stilling må besættes, før der er nedlagt en tilsvarende stilling et andet sted i den offentlige sektor, har vi den frygt, at det kan give anledning til en betydelig administration at håndhæve en sådan ordning, og vi er ikke på forhånd særlig begejstrede for tanken om, at kun allerede ansatte i den offentlige sektor skal kunne finde ansættelse ved ledigblevne offentlige stillinger. Vi er bange for, at man på den måde hindrer en tilgang af arbejdskraft fra den private sektor. Der må her også gælde nogle hensyn til, at man kan finde de mest kvalificerede i forbindelse med en sådan stillingsbesættelse.

Som sagt: om den langsigtede målsætning er vi enige; vi kan nok have vore tvivl med hensyn til de veje, som er anvist fra fremskridtspartiets side.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil da gerne sige tak til finansministeren for, at han nu er ved at blive fremskridtsmand. Vi har hørt det på talen her og set det i den artikel, der stod i Aktuelt i dag: nu skal der søreme gøres noget ved de offentligt ansatte. Og så kommer de fæle fremskridtsfolk nu igen og fører hetz mod de offentligt ansatte. Nej, vi fører ikke nogen hetz mod de offentligt ansatte. Vi siger, som hr.

Enggaard ganske rigtigt var inde på: de udfører det arbejde, som skiftende regeringer og folketing har pålagt dem. Men vi mener, en stor del af det er så inderlig overflødigt. Og at vort forslag om, at hvis en kommune vil ansætte en mand, skal det indberettes til et kontor, skulle give sådan et kæmpe-papirnusseri, kan jeg ikke forstå. Det vil i hvert fald hjælpe finansministeren med at tælle de offentligt ansatte; vi ved alle sammen, hvor meget bøvl der var for et par år siden, da de skulle tælles. Man opgav vist på halvvejen, man nåede aldrig at blive færdig med det. Det vil i hvert fald betyde en meget stor forenkling.

Og så kan det jo ikke nytte noget, at finansministeren nu står heroppe og siger, vi har lønningsrådet. Ja tak, jeg har selv den ære at være medlem af dette råd. Men hvad sker der i lønningsrådet? For mig at se som nyt medlem arbejder man ud fra forældede forudsætninger. Vi ved alle sammen, at nu har vi en akademikerpukkel, og vi ved også, at tilgangen til de højere uddannelser gud ske lov ikke er så stor, som den har været. Men de prognoser, som man ansætter lærere efter, er prognoser, der er udarbejdet sidst i 1960'erne, hvor man forventede en helt anden samfundsudvikling end den, vi nu er inde i. Så det er forældet.

Alle dem, der så kærligt vil tale de offentligt ansattes sag, må jeg vel have lov til at erindre om, at dengang jeg var ung, ville jeg måske have været mejerist og kunne tænke mig at gå i lære som mejerist — det var der nogle der gjorde. Men hvad skete der? Mejerierne blev nedlagt, der blev ikke brug for mejeribestyrere. Der var nogle, der gik i lære som kommissar, de ville have en købmandsforretning. Hvad skete der? Købmandsforretningerne forsvandt, der kom supermarkeder. De, der ville være landmænd, måtte flytte ind til byen og få arbejde. Sådan har alle andre grupper i samfundet været underkastet nødvendighedens lov.

Det kan ikke være rigtigt, at én eneste gruppe i samfundet skal sige: jeg sidder, som jeg sad, da jeg blev sat, og mig kan I ikke pille ved. Dengang tjenestemandsbegrebet blev oprettet for mange, mange år siden, var det måske et sundt princip, og da var det en forsvindende lille del. Men i 1960 havde vi ca. 300.000 i den offentlige sektor, i dag begynder vi at nærme os de 800.000, og der

[Poulsgaard.]

er ingen, der skal fortælle mig, at servicen over for den enkelte borger var så dårlig dengang, nej, da var der en lille smule mere frihed.

Så har jeg med interesse bemærket, at hverken finansministeren eller hr. Søren B. Jørgensen omtalte amterne med ét ord, de var kun inde på kommuner og stat. Hvis det ligger i de tanker, at vi skal have amterne afskaffet, har denne debat da været en lille smule gavnlige. Men vi vil ikke anerkende det princip; om det er kommune, stat eller amt, er vi ravruskende ligeglade med; det, det gælder om, er at få udgifterne skåret ned. Jeg tror nok, de fleste er ligeglade med, hvor de betaler deres skat; det er det, de skal af med i skat, der er det afgørende.

Vi må heller ikke glemme, at det offentlige i uhyggelig grad har været lønførende. Vi har massevis af eksempler, vi kan dokumentere det med. Det er igen dette i modsætning til erhvervslivet; når det offentlige rationaliserer — nu fik vi så smukt at vide igen, at der skulle rationaliseres inden for den offentlige sektor — ja, hvad sker der så? Der bliver flere ansatte. For 20 år siden passede en fodermester 20 køer, så havde han rigeligt at lave. Men landbruget har forstået at rationalisere: i dag kan han passe 60-80 køer på mindre arbejdstid. Det kalder jeg rationalisering, så det klodser noget. Men det er gået stik modsat for det offentlige. Vi er et lille land med kun 5 mill. indbyggere, ikke engang så stort som London, men jeg tror ikke, at London har 700.000 mennesker til at administrere sig. Vi må tage skeen i en anden hånd. De, der i dette høje ting kan huske tilbage til Baunsgaards dage — og det er da ikke så forfærdelig længe siden — må da give mig ret i, at det ikke var så slemt i dette samfund, selv om vi ikke havde alle disse mennesker.

Men det, som er det centrale i vores forslag, er, at det ikke er nogen hetz mod de offentligt ansatte, det er en hjælp. Vi kan tage sådan noget som teknisk forvaltning. Vi snakker så meget i denne tid om arbejdsløshed, men at være ansat et sted, hvor man ikke har en disse at lave, det kan være lige så slemt som at gå arbejdsløs, når man skal sidde og dreje tommelfingre hele dagen.

Tag altså et eksempel som teknisk forvaltning. Hvad med den? For nogle år siden

blev der bygget 80.000 boliger. I dag er vi nede på at bygge 20.000 — der sidder lige så mange. Og vi ved alle sammen, at nok er der visse steder, det kan blive nødvendigt at udvide, men der er så sandelig også mange steder, hvor man kan spare. Det må jo også være mere menneskeværdigt for dem, at de, der har et arbejde, beskæftiger sig med noget, der er interessant og relevant, i stedet for at man bare sidder der. Det her er ikke noget fjendsk, noget, der er vendt mod de offentligt ansatte, det er simpelt hen et led i bestræbelserne for at få skabt et bedre Danmark.

Lige til allersidst: så længe fremskridtspartiet er her, hr. Søren B. Jørgensen, vil vi have lov til at fremsætte vore forslag, lige så vel som socialdemokratiet har lov til at fremsætte sine.

Lone Dybkjær (RV):

Det fordliggende forslag ser jo meget simpelt ud, men kigger man det efter i sømmene, ser man, at det kræver et stort administrativt apparat, og at det vil være i strid med en række gældende aftaler. Det betyder, at vi ikke kan medvirke til at gennemføre forslaget i den form, det har, men det betyder ikke, at der ikke er noget væsentligt i selve dette, at antallet af de offentligt ansatte stiger. Jeg er meget glad for det, som finansministeren sagde om de igangværende forhandlinger med tjenestemandsoverenssønderne og om den nye redegørelse fra Danmarks Statistik, sådan at vi får en bedre baggrund at diskutere problemet på, og sådan at vi kan få nogle smidigere ansættelsesvilkår. Begge dele er nødvendigt.

Når det er sagt, tror jeg også, det bliver nødvendigt med helt nye administrative principper. Det er en ny tankegang om, hvad der er væsentligt og uvæsentligt, hvad vi ligesom kan tillade os at se væk fra i forbindelse med administrationen, og om vi skal opretholde den millimeterretfærdighed, som vi ved i høj grad er med til at øge antallet af offentligt ansatte. Det er nok noget andet trods alt og noget mere gennemgribende end blot smidigere ansættelsesvilkår og den slags ting, vi skal ind på, hvis antallet af offentligt ansatte virkelig skal gå ned.

Som også hr. Enggaard var inde på, har folketinget et væsentligt medansvar for den lovgivning, og dér vil det være fristende

[Lone Dybkjær.]

netop nu at nævne de kortsigtede besparelser, som vi selv har været så flittige til at vedtage. Jeg tror, vi bliver nødt til at arbejde mere langsigtet her i folketinget, hvis vi skal få en administration, hvor antallet af offentligt ansatte ikke stiger hele tiden.

Den ændring, der skal til, er med andre ord ikke bare en ændring i administrationen, men også hos os selv her i folketinget. Vi har måske nok det største ansvar, ikke bare fordi vi laver ny lovgivning, men også fordi vi laver nok uhensigtsmæssig lovgivning og kortsigtet arbejde.

Jeg tror derfor, vi må prøve at tage diskussionen op her i folketinget om, hvordan vi kan ændre her, i sammenhæng med at vi diskuterer, hvordan vi kan ændre administrationen.

Ninn-Hansen (KF):

Fra november 1973 til oktober 1974 steg antallet af offentligt ansatte med knap 35.000. Det svarer til 104 flere i den offentlige sektor hvert eneste døgn i denne periode.

Sådan begyndte en artikel i Kristeligt Dagblad for den 4. ds., der omtalte en fremkommet statistik, som viser behovet for, at folketinget tager fat på spørgsmålet om at begrænse antallet af offentligt ansatte, og det viser jo også, at det er velbegrundet, at der fremsættes et forslag med henblik på at opnå det.

Af yderligere positivt om forslagsstillernes tanker skal jeg nævne, hvad der står i bemærkningerne; der står:

„Det er vigtigt at sørge for, at det offentlige betragtes som en helhed. Der er intet vundet ved at nedlægge statslige stillinger, hvis der oprettes dobbelt så mange nye inden for kommunerne.“

Det er så sandt, som det er sagt, og vi mangler den planlægning, vi burde have haft for længst, hvor en oprettelse af nye stillinger i kommunerne betyder en reduktion inden for det statslige område, der altså ikke længere skal fungere.

Endelig en tredje ting positivt over for forslaget: det er hr. Poulsaards bemærkning om, at han og hans parti bestemt ikke ønsker at hetze mod de offentligt ansatte. Hvis det betyder, at vi er enige om, at de offentligt ansatte udfører et godt arbejde, og at ansvaret for det, der ikke er heldigt,

hviler på folketinget, kan vi nok nå noget langt bedre.

Jeg tror dog ikke, det skal ske på grundlag af den udformning, man har givet forslaget. Det første punkt om ikke at oprette nye stillinger, før en anden stilling er nedlagt, svarer jo næsten helt igennem til det af VKR-regeringen indførte personalestop, og det havde gode virkninger et stykke tid, men ikke på længere sigt; det er et alt for stift system. I øvrigt vil det også være forkert at fastlægge dette som princip, for det betyder jo, at den sektor, der er vokset stærkest, f.eks. den sociale sektor, skal beholde det samme antal, bare fordelt på forskellig måde, og det synes jeg ikke kan være rimeligt, mens nye administrative opgaver, der kommer til at foreligge, ikke kan få det personale, som de bør have.

Heller ikke det andet punkt kan jeg acceptere, som det er formuleret, dette at man skal tage folk indefra. Det undrer mig for øvrigt, at fremskridtspartiet har fremsat det forslag. Jeg har forstået, at fremskridtspartiet ved tidligere lejligheder har ment, at det f.eks. kunne være rigtigt at tage dommere udefra, og det kan man jo ikke gøre, hvis man gennemfører det forslag, man her har fremsat.

Det, jeg mener vi nu skal gøre, er at tage fat på sagen, så vi på grundlag af forslag fra finansministeren — og det går jeg ud fra finansministeren er villig til at fremkomme med efter den tale, han har holdt her i dag — kan gå i gang og fastlægge en plan. Jeg foreslår, at vi behandler sagen i det politisk-økonomiske udvalg, det er det sted, hvor man bedst kan sammendrage disse ting, der vedrører staten og kommunerne, og jeg håber, at regeringen vil medvirke til ved at komme med udkast til en plan om begrænsning, at folketinget virkelig kan tage fat på opgaven. Det haster, og vi er parat til at deltage med det samme.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil begynde med de bemærkninger, som fra fremskridtspartiets side er knyttet til forslaget, om, at hovedårsagen til landets økonomiske vanskeligheder er, at den offentlige sektor er svulmet alt for meget i de senere år.

Ingen skal vel bestride, at hvis man går nogle år tilbage, har udviklingen i den offent-

[Ole Olsen.]

lige sektor været med til at præge den økonomiske udvikling her i landet, men jeg synes nok, det er lovlig kraftigt, at man forsøger at hænge hele landets dårlige økonomiske udvikling op på dette. Vi befinder os dog midt i en international krise, vi har en oliekrise. Det er sikkert lige så stærkt medvirkende faktorer — hvis det ikke er betydelig kraftigere medvirkende faktorer — end det, som fremskridtspartiet peger på.

For kort tid siden behandlede vi genbrug. Der var megen tale om ressourceproblematik. Jeg tror, dette ting bliver nødsaget til, inden der er gået alt for lang tid, at tænke alvorligt over, at der er en sammenhæng mellem, hvor store naturressourcer vi kan bruge, og hvor stor den offentlige sektor skal være.

Gennemførte man fremskridtspartiets ideer i dag fuldt og helt, fik vi selvfølgelig — og det er der jo mange der gerne vil have, det vil vi sådan set også gerne — mange flyttet over i den produktive sektor. Men det er nu engang umuligt at flytte en hel bunke mennesker over i den produktive sektor og samtidig nedsætte forbruget af naturgivne ressourcer meget stærkt. Der er i hvert tilfælde en god bunke problemer forbundet med dette, og jeg tror, man, inden man kommer alt for langt hen ad vejen, skal til at se på det.

Ideen i fremskridtspartiet om, at man godt vil skære ned i den offentlige administration, få det til at fungere mere rationelt, specielt det sidste, deler mit parti da fuldt ud, og vi er nok kommet frem med de ideer, før fremskridtspartiet er kommet frem med dem. Men det dækker nu ikke hele den offentlige sektor, ikke alle servicefunktioner, jeg tror, man skal til at tage stilling til det uafhængigt af den hetz, som fremskridtspartiet driver imod offentligt ansatte.

Vi fik at vide af hr. Poulsgaard, at der ikke var tale om hetz mod dem; så fik vi ganske vist bagefter forklaret, at det var dog ikke så behageligt at sidde et sted, hvor man slet ikke havde noget som helst at lave. Det var en støtte til de offentligt ansatte, som kom fra fremskridtspartiet; det er vist den samme støtte, som rebet giver den hængte. Jeg tror ikke, de fleste offentligt ansatte er så forfærdelig glade for den støtte fra fremskridtspartiet. Men hvis vi i de ord fra hr. Poulsgaard kan lægge, at man ikke frem-

over vil hetze mod de offentligt ansatte, er det selvfølgelig et fremskridt.

Mit parti kan kun se med meget ringe sympati på dette forslag. Vi mener, det er et uegnet grundlag til at angribe den problemstilling på, der hedder at få den offentlige sektor til at fungere mere rationelt.

Jeg har som tidligere sagt i dag været ude på direktoratet for markedsordninger, og jeg må indrømme, at jeg havde allerede dengang en buket roser til dem; hvis jeg ser bort fra EF-indholdet, lod det til, at det fungerede vældig godt. Det gjorde det netop, fordi man dér havde taget folk ind udefra: en edb-ekspert, som kom fra hæren, og en masse folk fra det private erhvervsliv. Hvis man dér virkelig skulle have fulgt retningslinjerne i forslaget, havde vi fået så stift et system, at vi kunne være ganske overbevist om, at den offentlige sektor kom til at fungere betydelig dårligere, end den gør i dag, til betydelig irritation for erhvervslivet og for andre borgere i dette land. Så vi må altså sige, at vi ser med meget ringe sympati på dette forslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er klart, at væksten i den offentlige sektor må vi alle sammen se med en vis bekymring på. Når vi ser de sidste talopgørelser, hvorefter der nyansættes 104 om dagen i den offentlige sektor, må vi da indrømme, at man må konstatere, at de mennesker, man ansætter i den offentlige sektor, går ud af de erhverv, som simpelt hen skal skaffe de økonomiske muligheder for, at vi også fra offentlig side kan få et veludviklet serviceapparat.

Derfor kan vi ikke gå let hen over spørgsmålet om ansættelse i den offentlige sektor, og derfor mener jeg heller ikke, at man uden videre kan afvise det forslag, der ligger her; selv om jeg ikke umiddelbart kan tilslutte mig det, må vi dog sige, at vi nødvendigvis må beskæftige os med dette problem. Det er ikke en hetz, som nogle vil anføre, imod de offentligt ansatte, det er simpelt hen nationaløkonomisk vigtigt, at vi prøver på at prioritere, at vi prøver på at forstå, at det i alt fald er de produktive erhverv, som må tilgodeses i første omgang, for at skabe de økonomiske muligheder for at udbygge et offentligt apparat i samfundet.

Men så må vi også herindefra forstå, at

[Arne Bjerregaard.]

når vi udlægger så mange opgaver til vore amter og kommuner, må vi se på reduktionen i antallet af statens ansatte i forhold til kommunens ansatte. Lægger vi en hel del opgaver fra os over til kommunerne, kan vi ikke sige, at kommunerne ikke må ansætte flere mennesker, for man giver dem jo ekstra opgaver, og disse opgaver må de løse. Vi siger herfra, at de skal løse disse opgaver, og så må de også have personale til at løse disse opgaver. Jeg tror, det er en analyse af disse problemer, vi ikke har fået i tilstrækkelig grad.

Lad mig nævne bistandsloven, som man jo ganske pænt lægger ud til administration i amt og kommune. Vi har ikke fået ét eneste tal, vi har slet ikke fået talmateriale om bistandsloven, man har kun fået nogle antydninger, men ikke klare og reelle analyser af, hvor stor ansættelsesgraden bliver i kommuner og amter på grund af bistandsloven. Vi har fået nogle vage formuleringer af, hvad der skal bruges. Jeg kan nævne, at en enkelt kommune ønsker at bygge for 7 mill. kr. for at huse personalet til simpelt hen at udføre det arbejde, som ligger i bistandsloven. Så det er værd at kigge på disse spørgsmål.

Altså, jeg mener, der er noget positivt i at tage dette op til behandling, uden at jeg kan sige, vi kan være med til at udarbejde sådan et stift system, som ligger i dette forslag. Men vi vil gerne være med til at se på, at vi får en klar og redelig analyse af arbejdskraftforbruget i den offentlige sektor, dens bevægelighed, dens statiske egenskaber — mange siger, den offentlige sektor er alt for statisk, mens der er langt større bevægelighed i den private — dette må vi se på.

Altså i intentionerne, i målsætningerne i dette forslag mener vi der er positive ting, og vi vil gerne behandle det i den ånd, jeg her har udtrykt, uden at vi kan give noget decideret tilsagn om støtte til forslaget. Men at være med til en gennemgribende undersøgelse af disse forhold er vi særdeles villige til.

Jørgen Jensen (DKP):

Ja, efter hr. Poulsaards bemærkninger synes jeg næsten, man er nødt til at læse den første del af forslaget op. Der står:

„Folketinget opfordrer regeringen til at drage omsorg for, at ingen ny offentlig

stilling oprettes, før en anden stilling er nedlagt.“

Så siger man, at dette skal ikke betragtes som en hetz mod de offentligt ansatte, og i samme åndedrag siger man, at det er uendelig overflødigt, hvad nogle udfører. Man har altså et generelt forslag for samtlige offentligt ansatte, og så tager man nogle eksempler frem og siger, det er overflødigt, hvad de mennesker udfører. Det kan kun være et angreb på de offentligt ansatte. For hvis det nu var sådan, at der var stillinger i den offentlige sektor, som var overflødige, og hvor man ikke lavede noget, var det så ikke rimeligt at tage dem frem og konkret sige, at det er de og de områder, man vil sætte ind over for?

Under finanslovdebatten pegede vi på nogle områder, hvor man godt kunne spare ansættelser ved det offentlige. Vi pegede på arbejdsformidlingen og sagde, at her kunne man godt overføre noget af arbejdet til det private område, til fagforeningerne. Vi pegede på militæret og sagde, at det er også et område, hvor der er ansat mange i den offentlige sektor, som man godt kunne spare. Det var konkret. Vi har også peget på EF-området, som påfører os en stor administration. Men hvis man gør det så generelt, som det er gjort her, er det en hetz, og det, der er formålet med det, er i virkeligheden at pålægge det offentliges forbrug af arbejdskraft ansvaret for den påståede økonomiske krise, vi har, og ansvaret for, at man har vanskeligheder i den private sektor med det, man kalder for konkurrencen, og dermed har man også peget på, at det er årsagen til den arbejdsløshed, vi har.

Som sagt, vi kan ikke være med til generelt at sige, at der er ansat for mange i det offentlige. Der er måske områder, hvor der er ansat for mange, og jeg har peget på nogle af dem, men der er også behov for andre steder at ansætte folk.

Der har været så mange angreb på sundheds- og sygehusvæsenet. Jeg tror, det vil være både samfundsøkonomisk og menneskelig rigtigt at ansætte flere her i det forebyggende arbejde. Der var altså behov for at ansætte flere på dette område.

Inden for uddannelsessektoren er jeg heller ikke enig med forslagsstillerne i at det løser problemerne at skære ned.

Vi støtter gerne et fornuftigt og plan-

[Jørgen Jensen.]

mæssigt bestemt forbrug i den offentlige sektor, men der er ligesom en tendens til, at man ser helt bort fra, at et lignende krav kunne og burde rejses over for den private sektor. Der finder også et misbrug sted af arbejdskraften, dér findes også en planløs udnyttelse såvel af arbejdskraft som af ressourcer, og derfor kan vi fra vort partis side ikke sige, at vi kan give dette forslag nogen velvillig behandling i udvalget.

Erik Bauer (CD):

Centrum-demokraterne finder det urealistisk at ville erstatte en stillingsoprettelse med en stillingsnedlæggelse. Et enkelt eksempel. Vil nogen finde det rimeligt, at der i forbindelse med oprettelse eller etablering af et universitet i Ålborg og den dermed forbundne ansættelse af lærerkræfter sker en nedlæggelse af stillinger på et af de andre universiteter? Som forslaget med bemærkninger er udformet, synes det groft sagt at være en betingelse for oprettelsen af et professorat i teologi på Ålborg universitet, at der nedlægges f.eks. 3-4 stillinger som portører ved statsbanerne i København.

Forslagets andet punkt, der ønsker en overflytning af personale inden for det offentlige fremfor nyansættelser, kan vi derimod have sympati for i den udstrækning, grundlovens § 27 og tjenestemandsløven muliggør. En stikprøve synes da også at vise, at det allerede er tilfældet i langt de fleste kommuner, og at det derfor blot er en udvidelse af den her allerede praktiserede regel, der bør tilstræbes.

Centrum-demokraterne kan derfor som helhed sige, at vi afviser forslagets første del, men kan gå ind for intentionerne i forslagets anden del, idet vi har bemærket os ordene „i mindst muligt omfang“, der jo ikke totalt udelukker personalefornyelse udefra.

Kurt Hansen (VS):

Nu kan man vist roligt sige, at det tunge skyts for alvor er blevet rullet ind i de rigtige skudpositioner. Nu kommer det, som fremskridtspartiet gang på gang har lovet os. Både i den tid, det har været i folketinget, og lige fra fremskridtspartiets start har det jo været helt klart, hvor man ville hen.

Hovedårsagen til fremsættelsen af dette forslag er jo, som det klart og tydeligt fremgår af bemærkningerne, landets økonomiske vanskeligheder. Hvad er konsekvensen så af dette? Faktisk hver eneste gang man taler om landets økonomiske vanskeligheder, er det arbejderne eller pensionisterne eller de unge eller børnene, det skal komme til at gå ud over. Lad os f.eks. tage de nedskæringer, der skete inden for daginstitutionsområdet i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for ganske nylig, sammenholdt med de nedskæringer, man kører frem med rundt omkring i de forskellige kommuner. Det betyder, at færre og færre arbejdere simpelt hen har råd til at få deres børn i daginstitutionerne, og for dem, der skulle tage sig råd til det, bliver der jo helt oplagt tale om, at det bliver ghettoer, de kommer til at færdes i. Der er helt oplagt tale om, at det indgår som en del i en samlet strategi.

Det er klart, at vi kan gå ind for at nedlægge visse offentlige stillinger, f.eks. militæret, efterretningstjenesten, det økonomiske råd og forskellige andre ting, som direkte er vendt imod lønarbejderne, som direkte er vendt imod de socialt svage stillede i dette samfund, imod deres interesser. Det er oplagt, at vi kan gå ind for sådan nogle ting. Men der er næppe tale om, at det sådan over en bredere kam i hvert fald er den form for stillinger, man fra fremskridtspartiets side er ude efter i denne forbindelse. Selv om vi godt nok stemte sammen omkring nedlæggelse af det økonomiske råd, gjorde vi det nok ud fra lidt forskellige betragtninger.

Der er mange mennesker ansat i f.eks. socialektoren, og det samme gør sig gældende inden for skatteområdet. De mange ansættelser hænger i stor udstrækning sammen med, hvordan lovene, der er gældende inden for de forskellige områder, er formuleret, hvordan de er indrettet, hvordan de fungerer helt konkret.

Som tingene er i dag, må vi nødvendigvis sige nej til nedskæringer inden for f.eks. ligningsområdet, inden for socialområdet, altså inden for de områder, hvor man har nogle love, som er meget tvetydige, som er meget svære at tolke. Vi kan f.eks. gå tilbage og se i folketingsperioden fra 1968 til 1971, hvor hr. Sigsgaard gang på gang klart og tydeligt viste, hvem det var, der

[Kurt Hansen.]

drog den store nytte af den skattemæssige lovgivning, vi havde, det var oplagt dem med de største indtægter her i samfundet. Han påviste også, at den kontrol, der var i forbindelse med de større indtægter, var alt, alt for lille, og den kontrol ville blive svækket endnu mere, hvis man går ind for dette forslag f.eks. inden for det ligningsmæssige område.

De store sociale problemer vokser også. I særdeleshed er det sociale problemer, som rammer, som jeg har været inde på, arbejderne, de unge, pensionisterne osv. osv. Det er klart, at vil man gå ind for yderligere at nedsætte antallet af ansatte inden for socialektoren, vil der blive yderligere pres på, og servicemulighederne vil blive yderligere forringet.

Det her skal ikke tages som et decideret forsvar for det statslige bureaukrati, vi har. Jeg opfatter det blot sådan, at visse af de faktorer, som jeg her har nævnt, gør det nødvendigt, at man ikke gør de socialist svages stilling endnu ringere, end den er i forvejen. Derfor kan vi ikke gå ind for at stemme for dette forslag. Vi finder også dette bureaukrati uheldigt, men det, som vi må arbejde henimod, må selvfølgelig være en forenkling af lovene, bedre love, decideret for lønarbejderne. Som lovene fungerer i dag — og det ser ikke ud til, at man vil begynde at pille ved det, lave dem mere favorable for lønarbejderne m.v. — kan vi ikke gå ind for dette forslag. Det er ikke vores love, og vi må som et socialistisk parti gå ind for, at de én gang vundne og tilkæmpede goder, som de svagest stillede i samfundet har, fastholdes. Derfor kan vi ikke stemme for dette forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Danmark havde godt 300.000 offentligt ansatte, dengang dette folketing slog ind på den undertiden til afsindighed grænsende letsindighedslinje, som kom til at præge mange år. Første gang, der klart reageredes imod udviklingen fra befolkningens side, var ved folketingsvalget i januar måned 1968, hvor man indsatte en regering, en flertalsregering, som ganske klart havde som et af sine grundlag nu at standse væksten og vende udviklingen i antallet af

offentligt ansatte. Ikke desto mindre skete der i det første år, hvor VKR-regeringen sad, det, at vi rundede den halve million offentligt ansatte, og så fik vi dernæst i 1971 et virkelig kraftigt skud for hoven på dette område med den første perspektivplan. Det blev gentaget med den anden perspektivplan i december 1973, og det tør nok siges, at det efterhånden blev aldeles alment tankegods — når måske lige bortses fra venstresocialisterne — at få fastslået, at vi ikke kan affinde os med denne enorme vækst, der finder sted i de offentligt ansattes antal.

Vi har i de seneste år, efter at perspektivplanerne er kommet, gang på gang fra alle partiers side vendt os imod denne vækst i de offentligt ansatte. Hvad der har været af skønne talemåder om, at nu skal vi virkelig til at iværksætte noget effektivt, til at kontrollere og hindre, at væksten skal fortsætte, har bestemt ikke været småting. Og hvad har vi så set som realiteten til trods for alle disse meget kraftige ønsker om at standse væksten? Vi har set, at vi her for et par år siden kom frem til, at der var en vækst i antallet af offentligt ansatte på ca. 30.000 om året, samtidig med at arbejdsstyrken som helhed øgedes med 10.000 om året, altså med andre ord, der skulle tages 20.000 fra det private erhvervsliv og flyttes over i det offentlige.

Med alle de gode ønskemål intentioner, der prægede den forrige regering til også at standse udviklingen her, har vi nu fået testamentet over denne regerings virke: antallet af offentligt ansatte er steget med 35.000 i det år, der var præget af venstre-regeringen. Vi må simpelt hen gøre os klart, at de smukke talemåders tid må være forbi. Det har ikke været tilstrækkeligt, og derfor er vi i en situation, hvor vi nu må lave en måske noget firkantet nødløsning for at klare disse problemer.

Problemerne deler sig jo i to. For det første i hvert tilfælde at sikre, at nu har vi toppet, hvad angår antallet af offentligt ansatte, så nu kan det kun gå den rigtige vej, nedad. Og det er det, som det første led i fremskridtspartiets forslag tager sigte på. Det er således, at vi ser den offentlige sektor under ét, og ikke, som hr. Ninn-Hansen og hr. Søren B. Jørgensen var inde på at tro, at det skulle være inden for den

[Glistrup.]

samme sektor, nedlæggelse af stillinger skulle finde sted.

Det andet led er, at vi forsøger at gøre det så hensynsfuldt som muligt over for de nuværende offentligt ansatte og forsøger at få den nedtrapning, som vi skal i gang med.

Jeg tror, det er en værdig opgave for det politisk-økonomiske udvalg nærmere at behandle det, og jeg vil derfor støtte hr. Ninn-Hansens forslag om, at denne sag henvises til det i øjeblikket arbejdsløse udvalg, som hedder det politisk-økonomiske udvalg, så vi dér virkelig kommer i gang med at kulegrave tingen. Om det så skal gøres lige præcis med de løsningsmuligheder, vi har påpeget, kan man selvfølgelig i allerhøjeste grad debattere, men nu må der gøres noget fast og effektivt.

Finansministeren er bange for, at det kræver for meget administration. Jeg må indrømme, at jeg forestiller mig, at administrationen af det kan klares af den folketingsbetjent, der sidder her uden for døren, at vi simpelt hen kan holde rede på det her i folketinget, at vi kan se dag for dag: hvor mange har nu sagt op, er blevet afskediget eller er gået af på pension i den kommende måned, hvor bliver der stillinger ledige, og hvordan finder vi så frem til, hvad vi skal besætte, for det her er noget, som folketinget i det daglige må have hånd i hanke med. Vi må lave et termometer simpelt hen ude i Vandrehallen, hvor vi klarer administrationen af det, så jeg mener ikke, der skal ansættes én eneste offentligt ansat til at klare det.

Finansministerens anden hovedindvendning var, at han mente, det ville stride imod gældende regler på mange punkter. Det er rigtigt, at hvis vi skal løse dette problem, skal vi ændre både tjenestemandsløve, kommunale styrelseslove og meget andet, men det er jo i grunden det, vi sidder her for, og vi kan glimrende inden for rammerne af grundlovens § 27 komme et meget langt stykke vej fremad, både med hensyn til at standse væksten — formentlig vil vi i år runde de 800.000 offentligt ansatte — og til at komme nedad uden at gøre vold på grundlovens § 27.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Der er stillet forslag om, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om grundlaget for tildeling af indkomstbestemte tilskud [af Bernhard Baunsgaard m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XVIII. Fremsat 21/2 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Til en start skal jeg kort omtale nogle af socialministeriets regler, der går ind på den problemstilling, der er skitseret i forslaget til folketingsbeslutning.

Som nævnt i bemærkningerne til forslaget skal der ved fastsættelse af betaling for benyttelse af daginstitutioner som hovedregel anvendes den aktuelle skattepligtige indtægt. I tilfælde, hvor den faktiske indtægt, som forældrene har til rådighed, væsentligt overstiger den skattepligtige indtægt, f. eks. på grund af specielle skattetekniske fradrag, kan børne- og ungdomsværnet dog efter en samlet vurdering af familiens økonomiske og sociale forhold afslå at yde friplads.

I det kommende lovforslag om indtægtsgraduering af børnetilskud og ungdomsydelse er det min tanke for øjeblikket, at ungdomsydelsen skal beregnes på grundlag af den forventede skattepligtige indkomst, men også dér skal der i de tilfælde, hvor den faktiske indkomst, som er til stede, væsentligt overstiger den skattepligtige indkomst, tages hensyn til det. Formuleringen af denne bestemmelse svarer således noglende til tanken i forslaget til folketingsbeslutning.

Når nu forslagsstillerne går ind for, at der skal gælde fælles regler for en lang række af de indkomstbestemte tilskud, hvilket jeg i øvrigt mener er en god idé, må man gøre sig klart, at dette forudsætter en præcisering af, hvad der nærmere skal forstås ved skatte-